

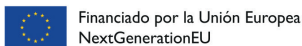
Garantir l'equitat en les activitats educatives

Checklist per a
entitats i persones
que dissenyen
activitats

Rodrigo Prieto Drouillas

Coordinació: Marta Requeno García
Autoria: Rodrigo Prieto Drouillas, Institut Diversitas
(institutdiversitas.org)
Col·laboracions: Xavier Alarcón Galindo,
Laura Mencía González
Edició: Bonalletra SL
Disseny i maquetació: Mercè Montané

Amb el suport de:

Creiem que el coneixement s'ha de compartir.
Per això fem servir una llicència Creative Commons
Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0),
llevat que en algun material indiquem el contrari.
Us animem a copiar, redistribuir, remesclar
o transformar i crear els continguts propis d'aquesta
publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la
comercial. Només us demanem que reconegueu
l'autoria de la creació original.

L'equitat al centre del disseny de les activitats

Quan acaben les classes a l'escola, s'obre un ventall d'oportunitats educatives fora de l'horari lectiu. Un temps en què els infants poden continuar aprenent i participant en propostes diverses com assistir a una activitat en grup a la mateixa escola o fora, prendre part en un taller al centre cívic, escoltar un conte a la biblioteca municipal, aprendre a tocar un instrument o anar al teatre en família.

Les dades sobre la participació extraescolar mostren que l'accés i gaudi és desigual: 4 de cada 25 infants no participa en aquestes activitats. Aquest 17 % de nens i nenes mostren, majoritàriament, una situació econòmica desfavorable, i provenen de famílies d'origen estranger i amb baix nivell d'estudis. Aquesta casuística se suma a un conjunt de barreres d'accés com ara: la distància geogràfica de les activitats, el cost, qüestions culturals com l'idioma, la informació i procediments complicats d'accés, estereotips de gènere o poca adaptació de les activitats a infants amb discapacitat.

Cal un treball intencionat per contribuir a canviar aquesta realitat amb mesures d'equitat diverses i complementàries. El treball de l'equitat està format per un conjunt d'accions portades a terme per agents diversos que posen el focus en la promoció de l'accés i la participació de manera efectiva dels infants i les seves famílies en activitats de lleure, culturals i educatives, i que centren la intenció en aquells infants i joves que presenten una situació de desavantatge social, entenent les seves necessitats i treballant per oferir solucions.

Potenciar l'equitat és clau per impulsar trajectòries educatives i vitals reeixides per a tots els infants. Cal oferir entorns compromesos amb una participació equitativa i inclusiva en l'educació en el temps fora escola per afavorir la igualtat d'oportunitats educativa a tots els nens i nenes.

Tots els agents del territori amb potencial educatiu poden contribuir amb accions i mesures en diversos graus de treball i àmbits d'acció. Des dels ajuntaments i les seves àrees de treball fins als programadors d'activitats com ara entitats culturals, clubs esportius i entitats socioeducatives, totes aquestes institucions han de poder ser partícips del treball conjunt que ha de sumar oportunitats efectives. Parlem de mesures econòmiques diverses, que garanteixin places, ofereixin beques i activitats gratuïtes, entre d'altres; parlem d'accions que facilitin els procediments d'inscripció i accés a les activitats, i de figures d'acompanyament a infants i famílies en la prescripció.

Sens dubte, les activitats que s'ofereixen als infants i les famílies han de poder ser proposades obertes i revisables des de la perspectiva de l'equitat en diversos moments: en la seva conceptualització, en el disseny i en l'execució. El que ofereixen les propostes de lleure educatiu, esportives i culturals no són només aprenentatges i competències transversals; també generen cohesió, sentiment de pertinença a una comunitat, acolliment i escalf. Aquestes activitats han de poder respondre a les necessitats i la diversitat dels infants, reconèixer les persones destinatàries i interpel·lar-les com a participants actives. Les activitats educatives han d'afavorir espais de trobada de la comunitat en què tothom pugui prendre part.

La suma de totes aquestes mesures ha de permetre avançar cap a una veritable educació 360 en clau d'equitat.

Per què aquesta rúbrica?

Aquest material de treball és una eina senzilla de diagnosi i de reflexió sobre com integrem el treball de l'equitat en el disseny i dinamització de les activitats educatives. Està adreçat a les persones responsables del disseny d'activitats educatives en el fora escola que vulguin aplicar mesures de millora contínua.

La rúbrica ha de permetre fer una diagnosi i valorar què s'està fomentant des d'una perspectiva d'equitat, i repensar com impulsar noves accions per afavorir aquesta participació de tots els infants. Està construïda sobre tres àmbits i moments del cicle de gestió, el disseny i la implementació de les activitats:

Organització

Aspectes previs i transversals

En aquesta dimensió transversal queden compresos aspectes relacionats amb la institució que impulsa les activitats. Aquests van més enllà de l'activitat, però hi causen un impacte, i amb actuacions generals poden potenciar la participació inclusiva, equitativa i sensible a la diversitat social.

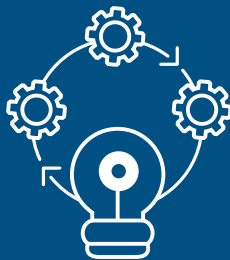
Activitat

Disseny

La construcció d'una activitat des de la seva conceptualització, l'elecció dels continguts o com s'estructura allò que passa a l'activitat pot oferir espais diversos per incloure aquesta diversitat i ampliar-ne les possibilitats.

Execució

La manera com es dinamitza l'activitat és un aspecte rellevant que pot fer que l'experiència de les persones participants sigui plenament inclusiva i respectuosa amb les diversitats: els espais de participació, la gestió dels conflictes i el reconeixement d'aquesta diversitat poden tenir un paper significatiu en relació amb aquesta proposta i promoure el sentiment de pertinença i una major participació.

Organització

Aspectes previs
i transversals

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
1 Equitat a l'organització (Grau de consciència, voluntat i compromís de l'organització amb l'equitat)	1.1. L'equitat forma part de la missió o dels valors fonamentals de l'organització de manera explícita?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	1.2. L'equip de l'organització s'ha format atenent criteris d'equitat social?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	1.3. Les polítiques, programes o projectes desenvolupats per l'organització estan orientats a promoure i garantir l'equitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Organització	Aspectes previs i transversals

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
2 Monitoratge (L'equip de persones que dinamitza les activitats)	2.1. L'equip de dinamització reflecteix la diversitat de les persones participants de l'activitat? Tothom es pot sentir i veure reconegut?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	2.2. L'equip de monitoratge té formació específica en equitat a escala teòrica i pràctica?	☐	☐
Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
3 Llenguatge (Escrit, verbal i no verbal en totes les fases del projecte o activitats)	3.1. El llenguatge que s'utilitza tant en el disseny com en la dinamització de les activitats es refereix a les persones diverses (racialitzades, LGTBIQ+, en situació de pobresa, etc.) de manera respectuosa i lluny dels estereotips i prejudicis? (Per exemple, s'eviten frases com «treballar com un negre», «anar al paquí», etc.)	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Organització

Aspectes previs
i transversals

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
4 Participació (De les persones destinatàries en la definició, disseny, execució i avaluació de les activitats)	4.1. Les persones destinatàries han participat activament en la diagnosi o identificació de necessitats a què respon l'activitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	4.2. Les persones destinatàries (particularment els col·lectius minoritzats) han participat en el procés de disseny de l'activitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	4.3. Les persones destinatàries poden participar de manera activa en l'avaluació global de l'activitat?	☐	☐
Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
5 Mesures econòmiques per garantir l'accés (Accions per facilitar la participació)	5.1. S'impulsen accions per facilitar la gratuïtat de les activitats (oferir tastets gratuïts, reserves de places, beques o vincles amb Serveis Socials)?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Organització

Aspectes previs i transversals

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
5 Mesures econòmiques per garantir l'accés (Continuació)	5.2. Es comunica de manera activa l'existència d'aquests recursos facilitadors?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
6 Conceptualització (Propòsit, continguts i objectius de l'activitat)	6.1. S'expressa clarament la intenció que l'activitat resulti tan equitativa com sigui possible?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	6.2. Es té en compte el criteri d'acció positiva en el plantejament de l'activitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	6.3. Es comenta algun aspecte específic de l'equitat que es vulgui abordar en l'activitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

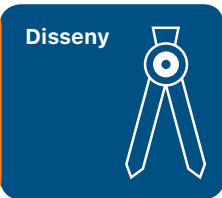
Activitat

Disseny

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO	
7 Continguts-1 (Temes que toca o aborda l'activitat)	7.1. El contingut de les activitats aborda de manera directa alguna qüestió relacionada amb les discriminacions o amb la defensa de l'equitat?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
		7.2. Durant l'execució de l'activitat, es posa èmfasi en els aspectes del contingut que promouen l'equitat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
		7.3. Tot i que el tema de l'activitat no sigui l'equitat, aporta algun criteri per traspasar la idea de l'equitat a les participants?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
8 Continguts-2 (Fonts o referències utilitzades en l'abordatge del tema)	8.1. Les fonts utilitzades per elaborar els continguts de l'activitat tenen una mirada àmplia i diversa del tema?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	8.2. Entre els autors o autores de les fonts utilitzades hi ha persones de col·lectius minoritzats (racialitzades, LGTBIQ+, en situació de pobresa, etc.)?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
8.3. Entre les fonts utilitzades hi ha alguna que presenti una visió diferent a l'hegemònica o normativa?	☐	☐	
Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Disseny

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
9 Activitats o exercicis proposats (Tot allò que es fa com a part de l'activitat))	9.1. Els exercicis proposats visibilitzen de manera respectuosa i positiva les persones de col·lectius minoritzats i la seva cultura?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	9.2. Els treballs proposats promouen una mirada crítica del coneixement hegemònic o normatiu?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	9.3. Els materials de suport de l'activitat visibilitzen persones de grups minoritzats (racialitzades, LGTBIQ+, en situació de pobresa, etc.)? (Per exemple, vídeos, contes, fotografies, etc.)	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Activitat

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO	
10 Espai (Contexte físic on es desenvolupa l'activitat, en un sentit ampli)	10.1. L'espai on es porta a terme l'activitat afavoreix l'accés i la participació de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions que la resta de participants? (Per exemple, rampes per a persones que es desplacen en cadira de rodes.)	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
	10.2. La distribució de les persones a l'espai atorga la mateixa presència i visibilitat a totes les participants (per exemple, rotllana en oposició a fileres)?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
	10.3. La decoració de l'espai (si n'hi ha) visibilitza de manera equitativa els diferents col·lectius?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Disseny

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO	
11 Difusió (Mecanismes per donar a conèixer l'activitat a la ciutadania i convidar-la a participar)	11.1. Els materials audiovisuals de suport de l'activitat inclouen imatges de persones diverses (racialitzades, LGTBIQ+, en situació de pobresa, etc.)?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
	11.2. En les imatges que inclouen persones diverses, apareixen ocupant posicions o rols que les igualen a les persones normatives (blanques, heterosexuales, de classe mitjana o alta, etc.)? (Per exemple, si apareix alguna persona en un rol de lideratge, quina identitat té?, és un home blanc de mitjana edat o potser és una dona racialitzada d'edat avançada?)	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
	11.3. Les persones de col·lectius minoritzats apareixen a les imatges desenvolupant rols protagonistes?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Execució

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO	
11 Difusió (Continuació)	11.4. En les imatges que inclouen persones diverses, apareixen representades de manera estereotipada?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			
	11.5. Quan fem difusió de les activitats, cerquem nous espais, agents o canals (figures professionals com mediadores comunitàries, associacions de persones migrades, entitats socials del territori, entre d'altres) per arribar a persones que sabem que generalment no participen en les nostres activitats?	☐	☐	
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Execució

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
12 Dinamització de la participació (Interacció entre les persones participants durant l'activitat)	12.1. S'utilitza de manera conscient algun mecanisme per promoure la distribució igualitària del temps de paraula?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	12.2. Es fomenta de manera especial la participació de les persones racialitzades, LGTBIQ+, en situació de pobresa, etc.?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	12.3. Quan les activitats aborden qüestions relacionades amb la discriminació, es demana de manera preferencial i respectuosa l'opinió de les participants que formen part del col·lectiu o col·lectius minoritzats al·ludits?	☐	☐
Què podríem fer per incorporar aquest criteri?			

Activitat

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
13 Treball grupal (Activitats que promouen la col·laboració en petits grups durant l'activitat)	13.1. S'utilitza de manera conscient alguna metodologia per promoure la formació de grups heterogenis que promoguin el coneixement mutu i la col·laboració de diversos perfils d'alumnat?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	13.2. Es promou en els grups de treball una distribució de rols que afavoreixi la participació i doni protagonisme a les persones que pertanyen a col·lectius minoritzats?	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Dimensió	Criteris d'equitat	Més aviat SÍ	Més aviat NO
14 Gestió del conflicte (Abordatge de les situacions tenses o d'enfrontament entre les participants)	14.1. Existeix algun criteri o protocol per gestionar possibles conflictes o comentaris discriminatoris entre les persones participants, especialment si afecten persones de col·lectius minoritzats? (Per exemple, tolerància zero davant insults racistes.)	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		
	14.2. S'utilitzen pràctiques restauratives per promoure l'empatia i la comprensió mútua entre les persones implicades en el conflicte? (Per exemple, cercles de paraula.)	☐	☐
	Què podríem fer per incorporar aquest criteri?		

Glossari de conceptes clau

Acció positiva: mesures o accions impulsades per tota mena d'organitzacions amb el propòsit de revertir la discriminació estructural que afecta, per exemple, les dones, les persones racialitzades o les que viuen en situació de pobresa, entre d'altres. El concepte està recollit a nombrosos marcs legals, com ara la Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no-discriminació del Parlament de Catalunya.

Classisme: sistema de pensament que categoritza i jerarquitzava les persones en funció de la seva classe social o situació socioeconòmica i cultural. Planteja la suposada superioritat de les classes altes o benestants i —per oposició— la inferioritat dels sectors empobrits de la societat.

Desigualtat estructural: descriu les desigualtats que estan legitimades i consolidades per diferents estructures socials, com ara el llenguatge, les lleis, la política, l'economia i l'educació, etc. Aquestes desigualtats afecten de manera directa la vida de les persones, sigui reconeixent o negant drets, oportunitats i recursos de tota mena.

Eixos de desigualtat: són els sistemes de pensament (o creences) en els quals es fonamenten les jerarquies i desigualtats que existeixen a les nostres societats amb arguments que sostenen la suposada superioritat d'unes persones sobre les altres. Alguns d'aquests eixos són el sexisme, el racisme i el classisme.

Equitat: situació social en què totes les persones tenen garantits els drets fonamentals, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació independentment de les seves identitats o grups de pertinença, i de manera adaptada a les seves necessitats i possibilitats. En l'àmbit de les polítiques públiques es diferencia de les polítiques d'igualtat, que ofereixen els mateixos recursos a totes les persones sense tenir en compte les seves diferències.

Interseccionalitat o perspectiva

interseccional: és una manera d'observar i analitzar la complexitat del món, de les persones i de les experiències, que posa èmfasi en les relacions de poder dels diferents grups humans i observa les posicions de privilegi, opressió o resistència que se'n deriven.

Opressions: situacions o posicions de desavantatge estructural que afecten algunes persones pel fet de pertànyer als grups no dominants de la societat. Es tradueix en la dificultat o impossibilitat d'aquestes persones de gaudir dels drets fonamentals i de la igualtat d'oportunitats. Afecta les dones, les persones no blanques o les pobres, entre d'altres.

Privilegis: beneficis, garanties, oportunitats o llibertats que gaudeixen algunes persones pel fet de pertànyer als grups dominants de la societat o que concentren el poder, com a fruit de la desigualtat estructural. Sovint les persones que els gaudeixen no en són conscients, perquè els donen per fet.

Racisme: discriminació en contra de les persones no blanques basada en la suposada superioritat de la «raça blanca». Es manifesta de múltiples maneres que poden anar des de les interaccions interpersonals, fins a mecanismes institucionals complexos (polítics, jurídics, econòmics, etc.), com a llegat del colonialisme en la història de la humanitat.

Sexisme: discriminació estructural basada en el sexe de les persones que planteja la suposada superioritat del sexe masculí per damunt del femení com a fonament per legitimar, reproduir i atorgar més poder i privilegis als homes que a les dones en tots els àmbits de la vida privada, pública i social.

Per saber-ne més...

- **Abelló Vilalta, J., Alberich González, N. i Zabala Guitart, A. (coord.) (2022).** *Joves i mirades diverses: guia per a una educació afectivosexual amb mirada interseccional*. Agència Catalana de la Joventut. Disponible a: https://ejoventut.gencat.cat/web/.content/e-joventut/recursos/tipus_de_rekurs/documentacio/fitxes_exteses/FE-Guia-Joves-Mirades-Diverses/arxius/Joves_Mirades_Diverses_color.pdf
- **Ajuntament de Barcelona (2019).** *Per construir un món més igualitari: guia de comunicació inclusiva*. Disponible a: <https://ajuntament.barcelona.cat/guia-comunicacio-inclusiva/pdf/guiaInclusiva-ca.pdf>
- **Coll-Planas, G., Rodó-Zárate, M. i García-Romeral G. (coord.) (2020).** *Mirades polièdriques: guia per a l'aplicació de la interseccionalitat en la prevenció de violències de gènere amb joves*. UVic-UOC. Disponible a: <https://mon.uvic.cat/miradespoliedriques/files/2021/11/Guia-Mirades-poliedriques-CAT-def.pdf>
- **Coll-Planas, G. i Solà-Morales, R. (2019).** *Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals*. Ajuntament de Terrassa. Disponible a: <https://igualtatsconnect.cat/wp-content/uploads/2019/09/Publicacion-Igualtats-Connectades-CAT.pdf>
- **Cooperativa Candela (2021).** *3 voltes feministes als equipaments juvenils: eines per a l'autodiagnosi i la transformació amb perspectiva de gènere*. Agència Catalana de la Joventut. Disponible a: https://ejoventut.gencat.cat/web/.content/e-joventut/sobre_e-joventut/actualitat_i_rss/actualitat_2021/imatges-actualitat-2021/Guia_3voltesfeministes.pdf
- **Lo Relacional (2019).** *Camins: una mirada crítica a l'educació des d'una perspectiva intercultural i de gènere*. UVic-UCC. Disponible a: <https://mon.uvic.cat/miradespoliedriques/files/2020/05/Guia-Camins.pdf>

